

SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCA 11. Telefon száma 768. KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA. CSAK RÉSZLETES LEVELEKET FOGADUNK EL.

EGYETÉRTÉS

FENYŐ SÁNDOR

EÖTVÖS KÁROLY

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCA 11. Telefon száma 706. HIRDETÉSEKET ÉS NYILTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVÉSZKALAI HÍVATAL...

Mai számunk főbb közleményei: Vezéreljük: Német princzek Münchenben. Deák Ferencz tükré. A válság bonyolódalmái.

kes, hogy csapnivalóan rossz az a dal; a német császár fővezetője a német nyelvtisztító mozgalomnak...

aztán — úgy beszél — így felelt a felső ur: — Nem értem, micsoda bünt követtek volna el a horvátok...

ságszolgáltatás munkája diadalmaskodik Deák Ferencz mai hírében, vagy az általában elismertetés együtt jár-e a nagy félreismeréssel?

hanem azokban is, a kik mellette, vagy vele szemközt a kisebb táborokai helyeket foglalták el.

Német princzek Münchenben.

Vilmos császár fiait: a trónörökös meg Eitel Fritz keresztülutaztak München városán s egy órát kellett várakozniuk a vonat-csalakozásra.

Az Alföld nádfedeles portáin máig is azt suttogják, hogy nem halt meg Rudolf trónörökös, de világgá ment, elbujdosott, nem tudott megférni a rokonsággal...

De másképp alakulna a magyar szolgálati nyelvnek a közjogi, meg a technikai, meg mindenféle oldala, ha a német legendában megnyilatkozó szellem szerint tudnák azt nézni és látni...

De a másik kiadás, csak úgy mint az első, nem terjedt túl az 1866-ik éven de a szerzőnek fáradságtalan buzgóssága azóta is sok új adathoz, új okmányhoz, sok eddig rejtett forráshoz tudott felkutatni...

Ahogy Kónyi Manó Deák minden egyes beszédjét a magyarázó adatok és a hozzátartozó körülmények keretébe behelyezzi, ennek az olvasó közönségre nézve nagyobb a varázsa és a haszna, mint a milyenre talán maga az érdemes szerző gondolt.

Deák Ferencz tükré.

A mi gyorsan élő, gyorsan feledő korunkban sem veheti senki észre, hogy Deák Ferencz nagy nevet a „bus feledékenység” köde kezdendé behorítani. Sőt mintha most, egy teljes emberöltővel halála után neve általánosabb hatalmat jelentene, erősebb sugárzással ragyogna, mint bármikor ennekelőtte.

Eppen a mi napjaink zürzavaros larmája, bugyborékoló indulatai közepett melyen üdítő olvasmány Kónyi Manó gyűjteményes műve! Hogy épül lelkünk attól a tiszta levegőtől, mely minden sorából felénk árad!

Perso alig van talán a világtörténelemnek még egy egyénisége, kit egyszerű életében az egész ország népe tisztelte, és a melynek példájára az egész nemzetnek a legvilágosabbak, legplasztikusabbak közül való.

Az Egyetértés tárczája.

A negyedik.

Az Egyetértés eredeti tárczája — Pest és Buda törvényes házasságából új, szép, erős derék gyerek született. A negyedik. Holnap lesz a keresztelő.

vagy mesterséges távlat-megrontást megcsinálják. Ilyen célzattal építették bele a parlamentet a Dunába és a kerepesi-ut végére nyilván ilyen szándékkal tették a pályaházat, az Andrássy-ut végére pedig a fogszékelt, vagyis Gábor arkangyalt (az arkangyalát), s a hidakat is nyilván ilyen szándékkal vitték neki egy-egy hegynek, s építették ravasz mesterkedéssel olyanképp, hogy ideát se nézzenek bele valami hosszú, egyenes, szabad utcába...

háziurak negyedkor a lakbérletüket. Ezzel nemcsak azt a nehéz problémát sikerült megoldani, hogy mikép lehet egy csapással Budát is, meg Pestet is elcsufítani, de egy különös újabb neveltségűségét is szerzett szeretett fővárosunknak. Sikerült elérni azt a csudát, hogy az ember a Belvárosban fölme, a második emeletre, hogy aztán a pinceablakból nézhesen ki. Érdekes dolog, csak egy kiesit drága és esztetikailag csúf...

Elég a siránkozásból. Keressünk szepet és dicseretést az újszülöttön. Nézem ma is, tegnap is, sokszor a lánchidról és meglepést és imponált. Az a hatalmas, büszke, merész iv az óriás folyamom végig. Talán a legnagyobb, de mindenesetre a legszebbben ivezett egyenlőség hídja ez a világnak. Olyan szép, olyan meglepő ez a csudásan formás vonal a széles Dunán keresztül, hogy szinte elfelejt az ember, hogy az iv két vége rosszul megválasztott helyre támaszkodik, s a vékony, fogszékelt-szerű végződése az ingatagság, bizonytalanság érzését kelti az emberben. Aki keresztülmegy a hidon, olyanformát fog érezni, mint aki az Andrássy-ut elején odáll a Fonciére-palota hatalmas kupolája alá. Magam fölött látom az óriás, nehéz, ormótlan valamit, s nem tudom, hogy mi tartja. Nincs elengedő alapzata annak a nagy lebegő valaminek. S én épügy felek, hogy leszakad, mint ahogy nem bírom benne, hogy a sorvadós két pillér elég biztosan tartja az Erzsébet-hid büszke ivezetét...

Magam fölött látom az óriás, nehéz, ormótlan valamit, s nem tudom, hogy mi tartja. Nincs elengedő alapzata annak a nagy lebegő valaminek. S én épügy felek, hogy leszakad, mint ahogy nem bírom benne, hogy a sorvadós két pillér elég biztosan tartja az Erzsébet-hid büszke ivezetét... Azt mondják, nem marad így. Két-két lovas szobor kerül rá, bronzból. Jó, hát lesz még egy rébusz. Hogy hova lovalognak azok

rajával egész környezetének. Küldöttségeknek és ellenteleink közvetelt visszatérőre oly jól lehetne felhasználni, mint éppen Deák Ferencet. Ugyiszólván már minden egyes beszéde egy csiszolt, tiszta tükördarab, mely hamisítatlanul sugározza vissza a vele összefüggő alkalomnak természetét. Mindig objektív, mindig nyugodt és igazságos elméje minden beszédben pontosan megállapítja annak a vitának mértékét, melyhez a beszéd tartozott, megbeszéli a vitázó felek erejét és a szembenálló érvek értékét. Minden beszédén át belátjuk az egész eszátartást és a csatlakozást. Hogy Deák beszédeinek ezt a visszatérőre és összefoglaló jelentőségét Könyvi Manó e gyűjteményes művében nemcsak érvényre juttatta, hanem a hűség és odaadás bámulatos munkájával szerkesztett kommentárjában megérettül is: ezt igazi érdemül kell betudnunk. Úgy évezhetjük ennek a könyvnek tartalmát, mintha egy kitünően megválasztott nagy magaslattól a leginomabb és legérzekegyebb teleszkóp-üvegen át vizsgálhatnók valamelyik elsőrangú eszlágot és a hozzá tartozó homályos égtájt.

A rendkívül értékes könyvből egyébként mutatványul közlünk egy, a mai helyzetre is nagyon jellemző érdekes új részletet: Gyözy Kálmánnak a följegyzését a felségénél való kihallgatásáról.

Gyözy Kálmán a felségénél.

Ő felsége 1861 július 8-dikán, nyomban, miután az országgyűlés első feliratát átvette, magánkijelentésben részesítette gróf Apponyi Györgyöt, s utána Gyözy Kálmánt. Kijelentéséről Gyözy a következőket jegyezte föl:

Köszönetem előterjesztése után, hogy magánkijelentésre bocsáttam, szerencsém volt:

A király ezeket mondotta: *As én válaszaim:*

1. A császár határozottan kijelentette, hogy azokban, a kik a birodalom fennállására tartoznak: pénz-, had-, külügy-, kereskedelmi ügyek egy része, az összpontosítástól el nem állhat.

As ország ezen régi jogaitól el nem álland.

2. Az 1848-dik esztendői törvényeket is revideálni kell.

As ország ezen törvényekhez igen ragaszkodik.

3. Az adó behajtása nem szüntethető meg.

Ezt én kérem, mondván, hogy a közjogi kérdések kiegyenlítettén, az anyagiak nem lesznek akadályul; nevezzen ki miniszteriumot és az adó meg fog szavaztatni.

4. Óhajja, hogy szándéka tisztán, határozottan jelentessék ki; a kétes szituációkat nem szíri.

Igen helyeslem.

5. Két ellenkező miniszterium között nem tarthatja fenn az egyenséget.

Bőbeszéde fontartandja az egyenséget.

6. A közös érdekek kiegyenlítését, vezetését csak kölcsönös értekezés eszközölheti; e nélkül a divergentia folyvást még nagyobb lesz. Nem ellenségek egymás között a nepei, miért ne értekezhetnének együtt.

Olykor az értekezések veszejtők inkább össze az értekezéseket, s mi a nemekkel együtt a nyelv miatt nem is tanácskozhattunk.

7. Kár, hogy a magyarok eddig is a közös ügyekre jobban nem folytak be.

Fél az ország a beolvasztástól. (Közbeszélte: Nincs ok re: germanizálásról szó sines; jogaik így is biztosítottak.)

8. Az 1848-ik esztendői törvényekhez való ragaszkodás csak néhány fejből kélt mesterséges agitatio, melynek a népben gyökere nincs.

Ez nem így áll; a nép ragaszkodik ezen törvényekhez leginkább.

9. Belügyeinknek önállólag kell kormányoztatni.

De elmaradának a legfontosabb állami jogok.

A kihallgatás tartamát az előszóban szánították; félóránál valamivel tovább tartott. A conversatio néméül folyt s hihetőleg azért folytatott úgy, mint a hogyan pár nappal később kivonatossan leírtam, hogy a császár személyes nézetei ekképpen Pesten tudomásra jussanak.

Döntést várnak.

— A válság bonyolalmai —

A szabadelvű pártot egyöntetűvé tenni — ezen fáradoznak most Bécsben, Rátóton, Geszten, Polgárdin egyaránt. Ezt próbálják Bécsből kiadott kommandó szerint Széll, Khuen, Tisza István és Andrássy Gyula. Olyan programot adni, amely mindenképen megfeleljen a császár akaratának.

Menne is a dolog simán, éppen csak az az Apponyi bakafántoskodik, csak Apponyi miatt nem végezhet a kilenczék tanácsa; Apponyinak van egy pár olyan nemzetiszínű kijelentése, amelyhez ragaszkodik és ezért nem fognak eredményhez jutni a kigondolók, hármennyre ohajják is: a Hadur és titkos tanácsosai. Hétfőig alkalmasint — ha látják, hogy nem megy

sehoggy — Apponyit próbálják majd kizsírítani, aztán vagy Andrássy, vagy Tisza megbízást kapnak.

Hogy mire? Tiszáról azt beszélük, hogy ha őt deszignálják, választás ex-lexben, Andrássyról meg az a hír járja, hogy vitát indítana meg a Házban a fölött, hogy Jelek-e ex-lexben választani s ezt szavazással ohajtaná eldönteni.

Ebben kulminálnak a mai titkolódzások. Nyílt akció csak egy van: az, a melyik Apponyi ellen folyik.

A szabadelvű pártban valóságos hajszá indul meg gróf Apponyi Albert ellen. Néhány szabadelvű párti eszládó, a ki alkalmasint a nagyfejű intrikusok sugallására kímázik, roppant garral csinál hangulatot ellene. Egyszerűen ki akarják turni a szabadelvű pártból. Miért? Az ok nagyon világos. Gróf Apponyi az, aki újat állja a szabadelvű pártban annak, hogy a parlamenti majoritás az egész nemzeti álláspontot például dobja a bécsi parancsnak. Ő az, aki a nemzeti követelések dolgában leg-alább közeledik a nemzeti akaratához, s a magyar vezényleti nyelv kérdésében oly megoldásra törekszik, mely ha nem is felel meg a nemzet követelésének, legalább az alkotmányos jognak jövőre való biztosítását jelentelné. S ha nem is vagyunk egy véleményen sok tekintetben, különösen a liberalizmus kérdésben nem, a nyelv-kérdésben mégis csak az ő álláspontja van legközelebb mi-hozzánk azoké közül, a kikkel egy pártban van.

A szabadelvű párti eszládók most azt híresztelik róla, hogy ő akadályozza a kibontakozást; hogy ő bonlja meg a párt egységét, s hogy ő volt minden bajnak az okozója. Sőt azt is híresztelik, hogy gr. Apponyi izolálva van a maga álláspontjával, s régi hívei is készek elhagyni. Mindez nem igaz. És mindez csak arra irányozódik, hogy gr. Apponyi elkedvetlenedjék s otthagyja a szabadelvű pártot is, a házelnöki állást is. Ez a cél. Ha ezt elérnék: a szabadelvű párt minden tartózkodás nélkül áldozna föl minden nemzeti szempontot, hogy hódolva a bécsi parancsnak, biztosítsa a hatalmat a nagyfejű intrikusok számára.

Nos, ez nemcsak nemzeti szempontból kárhuzatos, hanem politikailag is a legindomtalanság eljárás. És gróf Apponyi nagyon helytelenül cselekednék, ha félbehagyja azt a misztsziót, a mit őt a szabadelvű pártban és a házelnöki méltóságában betölt. A politikában sok tekintetben vagyunk ellenei gróf Apponyinak; de az kétségtelen, hogy úgy, mint a Ház elnöke az egész nemzet osztatlan bizalmát és nagyrabecsülését vialia ki magának. Ő, a ki évtizedeken át elveket képviselt, nem engedheti magát néhány lármázó politikai által felretolatni. Kötelessége nemcsak maga iránt, de nemzete iránt is, hogy megmaradjon ott, a hol van s teljes erejével igye-

is, ma már regem meg kellett volna halnia. És ez meghatottsággal élte. Így, avagy úgy, egy kis keresztnél végződött regény, talán még is csak szében történt, ahogyan megtörtént.

6.

Banff, szeptember hava.

Kedves barátom! Olyan szép itten az élet, hogy már újra inom kell önmék! Tartok ugyan tőle, hogy ez a bekezdés nem épp a legszokásosabb — de majd úgy is csak megérti, én mindig mindent megértett — akár megbeszéltek, akár elhallgattunk.

Olyan országban ismertük meg egymást, amelyet aligha mondhat valaki szépek, sőt inkább élcszer volt épp elegendóképpen elhagyatott és rut és a mi közös emlékeinken úgy vonul végig, mint a síró fátly, a fájdalom. Mégis mióta túrói vagyok onnan, sose erzem magam közelebbvalónak önhöz, mint most, ha valami igazán szép letök. Azután a három év után Pekingben, ahol a természetnek oly kevés szépségét láttam, olyan most minden előttem, mint a kinyilatkoztatás.

És mikor ezeket a gyönyörű hegyeket látom, a mint a nap a glecserekre tűz és a patakok a sziklákról egy mélyenoldó töba szakadnak, a mikor ezt a hegyi levegőt be-lélegzem, és feltekintek a magas fákra, a melyek már akkor is ott állottak, mielőtt a fehérbőr ember még ide jött volna — ilyenkor oly gyakran kérdem magamtól — vajjon ez is meg ugyanaz a világ-e? Hogy itt minden ugyanugy zugott-e, fénylett-e, szikrát szórt és illatozott-e az alatt a három szürke év alatt is, a mig én abban a távoli városban éltam, amelyben minden olyan végtelenül idegen volt? A melyben annyiszor — mint valami borzasztó és elhárít-hatatlan szerencsétlenség előtt, féló reme-gésben összeszorult a szívem.

(Folytatása következik.)

kezédek megakadályozni azt a rösszát, a mit a szabadelvű párt el akar követni. Házelnöki méltóságába az egész nemzet rokonszenve kíséri abban való szereplését. De ezenkívül neki kötelessége az, hogy mint aktív politikus is megálljon és harcoljon elvei mellett ott, a hol eredményesen harcolhat. Gondolja meg, hogy azok, kik ellene agitálnak, főképp azért teszik ezt, mert benne látják a bécsi hatalommal, a nemzeti érdekek ellenére való megalkuvás akadályát. Hát csak maradjon ott akadálynak. Ez a mai viszonyok közt nagy hazafias feladat.

Máról a következőket jegyezhetjük föl:

Affront.

Az a kérdés foglalkoztatta ma a politikai köröket, hogy mi történt délelőt a kilenczék tanácsában, mert hogy valami izgalmas esemény történt ma, azt egybehangzó hírek több oldalról megerősítették. Némelyek szerint Széll ellen volt nyílt affront, mások azt állították, hogy Apponyi ellen fordult az egész kigondoló bizottság.

Annyi bizonyos, hogy a programkéréső bizottság ülése ma nem folyt le simán.

A bizottság ülése előtt — a déli órában — élénk vitaközös volt a szabadelvű párt nagytérben, ahol sokan voltak együtt. Széll Kálmán nagyban erősödött, hogy nem igaz, mintha bármennyű ultimátummal jött volna le Bécsből. Az ő szabadelvűnek azt hangoztatták, hogy a katonai program dolgában előbb a szabadelvű pártnak kell állást foglalnia és csak azután lehet deszignálni az új miniszterelnököt. Most azonban éppen ennek az ellenkezője történik, a kilenczék bizottság tanácskozásának ideje alatt fogják kinevezni az új miniszterelnököt és az ő programjával vetik össze a bizottság megállapításait.

A kilenczék bizottság kevéssel tízenköt óra után ült össze tanácskozára. Hódossy Imre nem volt ott, azt üzenté, hogy gyöngelkedik.

Hogy mi történt benn az ülésen, azt különböző forrásokból különbözőképp adják elő. Az egyik forrás szerint Széll teljes kudarcot vallott a program-bizottságban. Sem igerei, sem fenyegetései nem hatottak Apponyira, aki kijelentette, hogy hajszályt sem tágit álláspontjától. Ragaszkodik a nyelvi kérdésben törvény biztosította jogaihoz és az egész katonai reformnál a teljes purítás elvnek gyakorlati érvényesítéséhez. A volt nemzeti pártiak és a kaszinó-csoport között — szólt tovább a hír — eles össztűzés keletkezett. Az előbbieknél szemükre vetették Tiszának, hogy a bécsi nyomásnak engedve támadják Apponyit, aki pedig nem tesz egyebet, mint harminez év óta hirdetett nemzeti politikáját tartja fenn úgy, ahogy a szabadelvű pártba való behatások előre kijelentette. A tárgyalás folyamán, mint hallatszik, a volt nemzeti pártiak igen erősen sürgették a függőben lévő kérdések dülöre jutását. A tanácskozás egy órákor ért véget.

Ami pedig ezután történt, azt Apponyi-hoz közelálló oldalról így adják elő:

Alig egy félóra tanácskozás után kinyitott a Deák-terem ajtaja s kilepett azon elsőnek Széll Kálmán, az indulattól szinte kipirult arcuzal. Utána jött mindjárt gróf Apponyi Albert, akinek különben mindig nyugodt arczán szintén az izgatottság kifejezése látszott. A bizottságnak többi hét tagja hasonló izgalommal hagyta el a tanácskozás színhelyét, csakhamar elhagyva a szabadelvű pártot, talán annyifelé mentek, ahogyan csak voltak...

Baj van, nagy baj történhetett — mondják a képviselők — szétrobbant a kilenczék bizottság.

Később azonban kitudódott, hogy a bizottság nem robbant ugyan szét, hanem Széll Kálmán a programra vonatkozólag olyan proposíciókat hozott Bécsből, melyek nagy elkeseredést szültek a bizottság tekintélyes részében. Heves szóváltások történtek s ez az elkeseredés oly fokra nőtt, hogy a tanácskozást lehetlenné tette, úgy hogy annak folytatását el kellett halasztani.

Meghívások Bécsbe?

A bizottság hétfőig nem tart ülést. Hogy ezalatt mi történik, nem tudják meg, de déiben a szabadelvű pártkörben is hitelt adtak a bécsi N. Fr. pr. ama híreknek, hogy Andrássy és Tisza meghívást kaptak a királyhoz. Ezt ugyan a kormány német eszláppja bécsi dátummal leczáfolta, de annyi bizonyos, hogy Tisza is, Andrássy is, sőt Széll is Apponyi is elutaztak ma a fővárosból.

Megbízhatónak ösmert helyről is azt a hírt kaptuk, hogy éppen nincs kizárva most gróf Andrássy Gyula és gróf Tisza István meghívása. Sőt bizonyos oldalról kétségtelen hiszik, hogy Andrássy már holnap megjelenik a felsége előtt s ha a Házfeloszlatast nem vállalja, vasárnap Tisza István következik audienciára, aki esetleg megbízatást kap s vele királyi kériatot is, a mely a Házfeloszlatast tartalmazza.

Döntő fordulatot várnak.

A szabadelvű pártban ma este az volt az általános vélemény, hogy a válság közel van a végkifejletéhez. De hogy ni okon hitték ezt, arra ismét csak több-kövésbbé hiteles valószínűséget hallott az ember, bizosat nem.

Tisza István elutazott, gróf Andrássy Gyula nincs Budapesten, Széll Kálmán azt mondta, hogy Rátóra megy, gróf Apponyi Albert is elhagyta a fővárost — mindez bizonyossá teszi, hogy se holnap, se holnapután Budapesten nem történhet semmi. Annál mozgalmassab események hírére várják Bécsből. Andrássy és Tisza ugyan azt mondták képviselőtársaiknak, hogy egyikük se kapott meghívást a királyhoz, de egyikük se mondta azt, hogy nem vár meghívást. És több oldalról határozottan állítják, hogy holnap ismét magyar ügyekkel fognak foglalkozni a Burgban, sőt az sines kizárva, hogy talán még Széll Kálmán alakja is fel-tűnik a császárvárosban. Mondják, hogy ha netán ő felségéhez nem is menne újabb kihallgatásra, esetleg azokhoz az osztrák politikusokhoz kopogtat be, a kik neki barátai, az udvarnak pedig informátói.

A hétfői naptól várják most a szabadelvű pártban a zavaros helyzet tisztázását, valami döntő eseményt. Hogy mit, arról még csak találgatás folyik. Egyesek szerint ez a döntő fordulat az lesz, hogy akkorra megjelenik a szabadelvű pártkörben a deszignált új miniszterelnök. Mások szerint Apponyi Albert határoz addig, vagy megadja magát a kilenczék bizottság ó-liberális kigondolójának, vagy pedig kinegy a pártból.

Am lehet — és hisszük is — hogy sem azzal, sem ezzel nem teszi meg a császár akarat alazatos végrehajtójának azt a szíves-séget, hogy félrelépjen éppen most, a mikor a politikai porondon helyén kell maradnia.

A kik a szabadelvű pártban azt a verziót veszik biztosra, a mely szerint hétfőre új miniszterelnök jelenik meg a klubban, azok két név köré csoportosították az egyéb kombinációkat. Andrássy Gyula és Tisza István, ezek a szereplők. Tiszáról föltelezték, hogy első kísérlete alkalmasval tett határozott kijelentése daczára a Házat ex-lexben minden további lépés nélkül feloszlata, Andrássy Gyuláról pedig azt tartják, hogy ezt a lépést bizonyos formáltsákokhoz kötö. Nevezetesen ahhoz az immár régóta nem újstílti formalitáshoz, hogy új választások címén kérne képviselőkétől indenmitást, aztán — mint hogy józan észsel nem táplálhatja azt a vérmes reményt, hogy ezt az ellenzék megadja neki — vitát provokálna afölött, hogy-e felszólítás után joga van-e most már felszólítani a Házat ex-lexben, igen, vagy nem. Természetes, hogy ez az igen, vagy nem szavazást jelent, a ezalatt tehát az volna, hogy szavazásra kerüljön a dolog s e verzió terjesztői szentül esküsznek rá, hogy ez a szavazás a kormány feloldása mellett döntene.

De hátha az ellenzék nem engedi, hogy előlöt szavazásra kerüljön a sor? — kérdezte valaki az erről tanakodók csoportjában.

— Ha nem engedi? Hát akkor föloszlatta a Házat szavazás nélkül.

És csudalatos, mennyire bíznak a Lloyd-klub urai abban, hogy a mandátumukat visszakapják, sőt a „régiek” csoportja arról van meggyőződve, hogy Apponyi tábora ritkulna meg.

Egyébként ma is Apponyi Albert a czéltáblája mindenkinék, akit már idegesség tesz, hogy vannak, akik nem vállalják vakon a császár akaratát. Ezek suttogva adják tovább, hogy Apponyit már a hívei is eserebennhagyják. Hódossy — azt mondják — kezdetlől fogva nem volt vele egy véleményen a nyelvkérdésben, Szentiványi is távolodik tőle, Bolgár Ferencz is elhuzódik a vezér mellől s így a kilenczék tanácsában „sarokba szorul.”

Szálló hírek ezek, fölgyezzzük, éppen csak a helyzetkép teljessége okiért, de valójában csupán titkos vágyak és hidegen kiesztelt intrikák a mi szemünkben. Apponyit hívei esereben nem hagyják — nem hiúsztjuk — de még őt sem takszáljuk olyan kiesre, hogy elfajta szöbeszédre menten takarodó fujjon.

Széll czáfol.

Széll Kálmán ma a mi czímzünk nyilatkozatot tett közze a kormány felhatalos lapjában és azt írta, hogy ő nem jött Bécsből semmiféle misszióval, meg hogy ő nem pihlott és nem pihit a kilenczék bizottságban, sőt még diszkreáció mellett sem valija meg, hogy mit beszélt ő felségével s végül, hogy nem nyilatkozott ő senkinek, különösen pedig arról nem, hogy a királynak az ex-lexben való házfeloszlatast ajánlotta volna, mert hiszen ismerkedesik arról az ő nézetei.

Mindezekkel szemben hármat konstatalhatunk.

Először is azt, hogy mikor mostanság egyellenegy embernek a véleményére sem volt kíváncsi ő felsége, a Széll Kálmán véleményére mégis csak kíváncsi volt, még pedig csupán azért, mert — és ezt apodiktieze jelenthetjük ki — Széll Kálmán annak a kilenczék bizottságnak az elnöke, amelyben az a bizonyos program készült.

A második megjegyzésünk, hogy: miután

Későn jött levelek.

REGÉNY
Írta: ANONYMA.

Mindig a szép Undine jut az eszembe. Híen melységesen tisztá vízben, üntudatlan boldogságban éldégt ő is, mint itt ez ezüstös halacska, a mig ki nem lépett a partra és — szerencsétlenné nem lett. Azt képzelte a szegény, okvetlenül szükséges, hogy neki lelke is legyen. Bár csak egy világtapasztalt ember megmagyarázta volna neki, hogy a lélekre meg a legkevesbé lehet szükségünk és hogy a hideg, sikamló halacska a leginkább boldogulnak ebben a világban. Az ő titokzatos zárdas szemükkel, amely olyan melyen fénylik és a melynek mélyén — semmi sines.

A többi közt megismerkedtünk itt egy kapitányval is, aki a kerület rendőri tisztjét viselte. Egy telen nagyon elinagyott álombás lehet ez, a mikor a hotel is lakatlan és az egész világ hó alit temetkezik, ellenben nyáron és még most is ezeken a szép őszi napokon egészen világ életet él White kapitány. Általában itt tartózkodik a szállodában és a helyek már egy tekintik őt, mintha ő lenne a furdó igazgatója, aki az egész városág szorakozásáról gondoskodni tartozik! A nagy teremben, ahol két hatalmas kandallóban széles fatücsök lángolnak és ahol a falakon gyönyörű, puha prémeik függnek, állt a kapitány; a szép hékszerű kanadai asszonyokkal, akik különböző módon átsporolták itten az évszakot; állt az amerikai „summer girl”-el, aki sokkal eredetibbnek találta megtekinteni Kanadát, mint a vén Európát. Állt a halovány, elmosott képi angol nőkel Hongkongból, akik év-év után mind többen jönnek ide, hogy a hazai álmosító éghajlat után felírásuljenek. Minden nap nagy kirándulásokot tesznek, amelyen az egész társaság White kapitány kocsiján vesz részt.

A kapitány kitünően hajt, hanem az már igazán kalandzerű, ha négyes fogatával a tekervényes és meredek hegyi utakon fel-

vágtat annyira erős fordulóval, hogy az első pár lo egy felemeléssel is megáll a második pár és a kocsi fölött. Tegnap egy épp ilyen veszélyes uton kocsiztam White kapitányval, aki még a legnyaktörőbb uton is vigan mesélt tovább az itteni téli sportról és az — indianusokról.

Az angol önézetet hálalkodó hangján mondta el nekem, mennyire gondoskodik a kormány pénz és élelmiszert illetőleg Amerika öslakóiról. — Ezt azonban esekélyességnek tartom. Miután elvettek a szegény nép házáját és helyébe ajándékképp az iskakosságot és a legkülönfélébb betegségeket hozták. Ez a nép — úgy mondják — még most is nagy gyűlekezőket tart, a melyeken rettenetes mennyiségű palinkát fogyasztanak és ilyenkor a régi harcizosok általános tel-szés közepette büszkélkednek meséik egykori lopásukat és gyilkosságukat. Igen ám, de a fiatalabbak, hogy ok se maradjanak el a régi diésőségől és mert a rablás, meg az emberölés egy modern korban-államban mégis súlyosabb következményekkel járna, önmaguk által ettett egő sebekkel jelennek meg a gyűlekezeten, a hol aztán őket is, mint bátor harcizosokat bevezik a „szövet-ségbe...”

Tegnap kikocsiztam a tiszták vizü „ördög-távhöz,” amelyet, hogy mért hínak éppen így, azt bizony nem tudom. De minden országban olyan sokszor találkozzunk ezzel az elnevezéssel, hogy önkéntelenül is ell fogadnom, ha a rossz szellemeknek való hit erősebb az Isten feleménel. És ez a kanadai ördög-tava egy másik kis tóra emlékeztetett a Pyrenesokból, amelyet évekel ezelőt láttam. Kis kereszt állott mellette és baszk vezetőm levette előtte széles gyapjas süvegét, keresztet vetett és elmondta, hogy e helyen egy szerelmes pár ölte magát a vízbe. Oly fiatalon, a milyen akkor én voltam, nagyon meghatótt ez a kis történet. De a mint azután egész a keresztig felkuszultunk, ott olyan öreg évszámot láttam, hogy a szerelmes párosokának, ha nem is ölte volna magát a vízbe, ha öregen és ősz hajjal dedunokát ringatott volna

KIS HIRDETÉSEK

TELEFON 706.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válasza szükséges levélhívó vagy levelezőlap beküldetik és a hirdetés alatt álló szám közöltetik.

Kocsik

Magy. kir. államasutak

123.50903, C. II. sz. m.

Hirdetmény.

Aruforgalom egyrészt

Magyarország és Német-

ország között; díjazás

I. része B. szakasz.

A „Vasúti és Közlekedési

Közöny” f. évi augusztus

28-án kelt 103. számában

66281 123.50903 C. II. számú

hirdetmény szerzőinek el-

ső sorában, ezúttal állam-

vasutak és „Predeal” szav-

ak közt alkalmatlan állo-

mások és a magyar királyi

államasutak” szavak be-

szarandók. 149

Magy. kir. államasutak

Első Magyar

Torony-óra-gyár

gőzerő berendezéssel.

Mayer Károly

utóda

Müller János.

Budapest VII., Csömöri-ut 50.

Képes ár- és költségjegyzék ingyen.

EBON

Polgár Sándor

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 50. sz.

F. Bergerand fils

parisi külkereskedő

Magy. kir. államasutak

Budapest, V., Marokkó-u 2-N

Tiszavidéki vetőbuza

Jász-Nagykun-Szolnokmegyei Gazdasági Egyesület

Értesítési szöveg

Budapest, V., Marokkó-u 2-N

GUMMI

övszerek

Magy. kir. államasutak

Budapest, V., Marokkó-u 2-N

TROPP Mór, Bpest. VII. B. Kerpesi-ut 84.

Huszár-utca sarkán központi bányaudvar közelében

Egyenlőtlen férfiak impotencia, idegbetegségek, a fi-

taláb titkos bűnei a kicsapongású egyedül csak a

Dr. Brun-féle Peruin-por

(perui növényekből készült)

Által gyógyítottak hitosan

a mert csak egyedül alkalmas

a nemző, a szülésvények mi-

ndenemmel gyengességnek el-

hárítására, így férfiaknál a

telhetőség és nőknél a mag-

talanság eltávolítására, pótlás-

talán gyógyszer a nyelv- és vérszegénység által

előidézett erőtlenség, a kicsapongású, önfertőző

és az éjjeli magánlét, a gyengeség s a telhetőség

továbbá mindenemmel legfontosabbnak, a mi:

migráné, fejfájás, az arczspántság, álmatlanság,

derékfájás, hátrányos-állomány, méhszerveg-

esség, telhetőség, a női bajok, gyengeség állap-

otok stb. Mindezen idegbetegségek a gyógyszer-

tan elvén mindentelkére ismeretes erő által nem

gyógyíthatók oly hitosan és tökéletesen, mint a

Dr. Brun-féle Peruin-por által. Ártalmatlanságát köz-

szeg vallhatók. E por titkát egyedül híron s ezért

kérem csimem figyelmébe vennem. I. doboz ára pos-

tszárúval együtt 3 kor. Postamentrendelés

átvétellel 4 kor. 4749

Kapható a készítőnél Melleskintől József

gyógyszerésznél Győrött és a fővárosban Lux

háló drogus-üzletekben IV., Múzeum-körút.

ATHENAEUM KÉZIKÖNYVTÁRA.

XVIII. KÖTET.

A MAGYAR NYELV.

A MŰVELT KÖZÖNSÉG SZÁMÁRA.

Írta BALASSA JÓZSEF.

Ára kötet 2 kor. Füzve 1 kor. 40 fill.

Budapest, Andrassy-ut 21. szám.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Ézüst-éveszköz

Ézüst gyertyatartó

Szigeti Nándor és Fia

Bpest, IV. Ferenc-kört 2.

(Király-bazár.)

Gazdasági

marhamérlegek

és hőmérlegek, valamint minden

egyéb czérsz alkalmas mérleg

magyarországi Budapest, Ka-

roly-kört 1. Argyezék ingyen.

4749

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Zálogban

dr. Wirmann József

hites szabadalmi ügyvivő

PATAKY H. és W.

Erzsébet-kört 42. szám

Fejlesztés és készítés ingyen.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.

Magy. kir. államasutak

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6.F. sz.